

HELSINKI SANOMAT

Samuli Tiikkaja

Arlecchino je poslastica, a Gianni Schicchi je čista komedija - a zajedno čine fantastičan par

Busonijev operni raritet i Puccinijevo remek-djelo čarobno se dopunjuju tijekom večeri gostovanja hrvatske opere u Savonlinni.

Druga gostujuća izvedba Hrvatskoga narodnog kazališta iz Rijeke na Savonlinna Opera Festivalu diptih je dviju opera, suprotstavljajući rijetko izvođenog *Arlecchina* Ferruccia Busonija i komično remek-djelo Giacoma Puccinija *Gianni Schicchi*, obje nastale 1910-ih. Priroda djela stoga je sasvim drugačija od Händelove barokne opere *Julije Cezar*, koju je riječka Opera prvi put izvela u Savonlinni. Ipak, osobito implementacija *Arlecchina* ima istu vrstu metarazine "kazališta unutar kazališta" kao *Julije Cezar*. To se možda objašnjava činjenicom da je obje režirao Marin Blažević.

U *Juliju Cezaru*, okvir kazališta u kazalištu dobro funkcionira, kao i par *Arlecchino/Gianni Schicchi*, iako će se možda mnogi osjećati zbunjeni u pauzi poput mene.

Možda ćete cjelinu dobro shvatiti tek kada nakon pauze vidite izvedbu *Giannija Schicchija*, iako Blažević već u svom uvodnom tekstu govori o čemu se radi: događaji u *Arlecchinu* čine uvod u *Giannija Schicchija*, tijekom kojeg se kazalište priprema za izvedbu potonjeg djela tako što, primjerice, postavlja scenografiju.

Busonijev *Arlecchino* ne može se smatrati pravim remek-djelom, već laganom pričom budući da se temelji na likovima *commedije dell'arte*, koji, međutim, ne razvijaju neku posebnu dubinu ličnosti kako djelo napreduje.

Dapače, radnja napreduje s priličnom količinom izmiješanih priča, a što posebno održavaju i kontroliraju glumci Serena Ferraiuolo i Giulio Settimo, koji zajednički izvode ulogu *Arlecchina*. Ugodno je gledati njihov fizički scenski rad i njihove brze reakcije, a oni također stvaraju okruženje za prave pjevače u operi, koji čine jak ansambl.

Iako su *Arlecchino* i *Gianni Schicchi* toliko različiti, sjajno se nadopunjuju. Povezanost između njih proizlazi iz Danteove *Božanstvene komedije* koju u *Arlecchinu* čita krojač Ser Matteo, u blaženom neznanju o nestašlucima svoje žene, a u kojoj se, s druge strane, naslovni lik *Giannija Schicchija*, povijesni Gianni Schicchi de' Cavalcanti, spominje imenom u Danteovu *Paklu*. Dante je Giannija Schicchija strpao u pakao nakon što je krivotvorio oporuku bogatog Firentinca Buosa Donatija tako da je sam dobio najbolji dio imanja – a o tom zapletu govori i Puccinijeva opera. Radovima je zajednički i utjecaj tradicije *commedije dell'arte*, koji je očit u *Arlecchinu*, a nešto prikriveniji u *Gianniju Schicchiju*.

Gianni Schicchi, u režiji Fabrizia Melana, čista je komedija smještena na granici između srednjeg vijeka i renesanse, koja djeluje prirodno bez distanciranja okvira priča ili modernizacije. Iz jasnog epohalnog okruženja prirodno proizlazi zabava vođena likovima. Poseban spomen zaslužuju i duhoviti uvidi Laure Vierimaa koja je prevela titlove na finski jezik, a koji na pozornici daju dodatnu razinu humora.

Interpretacije solista zračile su talijanskim duhom te je u kvalitetnom solističkom ansamblu najupečatljiviji bio tenor Bryan Lopez Gonzalez (Rinuccio), sopranistica Darija Auguštan (Lauretta) i bariton Giorgio Surian (Gianni Schicchi).

Simfonijski orkestar Hrvatskog narodnog kazališta iz Rijeke, pod vodstvom šefa dirigenta Valentina Egela, odsvirao je i Busonijeve i Puccinijeve partiture profesionalno, neusiljeno realizirajući *Arlecchinove* višeznačne teme, a s druge strane, postigavši u *Gianniju Schicchiju* kombinaciju punoće i prozirnosti svojstvenu Pucciniju, koja pjevačima omogućuje da se istaknu.

Diptih je koprodukcija Opere Hrvatskoga narodnog kazališta iz Rijeke i Hrvatskoga narodnog kazališta iz Osijeka. Dirigent Valentin Egel, režija Marin Blažević (*Arlecchino*) i Fabrizio Melano (*Gianni Schicchi*). Scenografiju i rasvjetu *Arlecchina* potpisuje Alan Vukelić, kostime Sandra Dekanić, koreografiju Mila Čuljak. Scenografiju *Giannija Schicchija* potpisuje Paola Lugarić, kostime Manuela Paladin Šabanović, svjetlo Dalibor Fugošić. U *Arlecchinu* nastupaju Serena Ferraiuolo, Giulio Settimo, Emilia Rukavina, Jurica Jursić Kapun, Leon Košavić, Marko Špehar, Bože Jurić Pešić, Marijan Padavić, Giuseppe Niccodemo i Andrei Köteles. U *Gianniju Schicchiju* nastupaju Giorgio Surian, Darija Auguštan, Bryan Lopez Gonzalez, Sofija Cingula, Marko Fortunato, Katarina Toplek, Elia Saraconi, Blaž Galojlić, Slavko Sekulić.